

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

18 juillet 2022

PROJET DE LOI**visant à rendre la justice plus humaine,
plus rapide et plus ferme II**

RAPPORT DE LA DEUXIÈME LECTURE

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
M. **Christoph D'HAESE****SOMMAIRE****Pages**

I.	Discussion générale	3
II.	Discussion des articles et votes	6
	Annexe: note de légistique	26

*Voir:***Doc 55 2774/ (2021/2022):**

- 001: Projet de loi.
- 002 et 003: Amendements.
- 004: Rapport de la première lecture.
- 005: Articles adoptés en première lecture.
- 006: Amendements.

Voir aussi:

- 008: Texte adopté en deuxième lecture.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

18 juli 2022

WETSONTWERP**om justitie menselijker, sneller en
straffer te maken II**

VERSLAG VAN DE TWEEDE LEZING

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEER **Christoph D'HAESE****INHOUD****Blz.**

I.	Algemene bespreking.....	3
II.	Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	6
	Bijlage: wetgevingstechnische nota	

*Zie:***Doc 55 2774/ (2021/2022):**

- 001: Wetsontwerp.
- 002 en 003: Amendementen.
- 004: Verslag van de eerste lezing.
- 005: Artikelen aangenomen in eerste lezing.
- 006: Amendementen.

Zie ook:

- 008: Tekst aangenomen in tweede lezing..

07580

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**
Président/Voorzitter: Kristien Van Vaerenbergh

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Christoph D'Haese, Sophie De Wit, Kristien Van Vaerenbergh
Ecolo-Groen	Claire Hugon, Olivier Vajda, Stefaan Van Hecke
PS	Khalil Aouasti, Laurence Zanchetta, Özlem Özen
VB	Katleen Bury, Marijke Dillen
MR	Philippe Goffin, Philippe Pivin
CD&V	Koen Geens
PVDA-PTB	Nabil Boukili
Open Vld	Katja Gabriëls
Vooruit	Ben Segers

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Yngvild Ingels, Sander Loones, Wim Van der Donckt, Valerie Van Peel
N ., Julie Chanson, Marie-Colline Leroy
N ., Mélissa Hanus, Ahmed Laaouej, Patrick Prévot
Tom Van Grieken, Dries Van Langenhove, Reccino Van Lommel
Nathalie Gilson, Marie-Christine Marghem, Caroline Taquin
Els Van Hoof, Servais Verherstraeten
Greet Daems, Marco Van Hees
Patrick Dewael, Goedeke Liekens
Karin Jiroflée, Kris Verduyck

C. — Membres sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigde leden:

Les Engagés	Vanessa Matz
DéFI	Sophie Rohonyi

N-VA	: Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	: Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	: Parti Socialiste
VB	: Vlaams Belang
MR	: Mouvement Réformateur
cd&v	: Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	: Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	: Open Vlaamse liberalen en democraten
Vooruit	: Vooruit
Les Engagés	: Les Engagés
DéFI	: Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	: Indépendant – Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications:		Afkorting bij de nummering van de publicaties:	
DOC 55 0000/000	Document de la 55 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi	DOC 55 0000/000	Parlementair document van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

MESDAMES, MESSIEURS,

Au cours de sa réunion du 13 juillet 2022, votre commission a, en application de l'article 83 du Règlement, soumis à une deuxième lecture les articles du projet de loi DOC 55 2774 qu'elle a adoptés en première lecture au cours de sa réunion du 29 juin 2022. Au cours de cette réunion du 29 juin 2022, la commission a pris connaissance de la note de légistique rédigée par le Service juridique à propos des articles du projet de loi à l'examen adoptés en première lecture.

I. — DISCUSSION GENERALE

Sophie De Wit (N-VA) fait observer que l'exécution de la peine est un sujet qui lui tient à cœur, à elle comme à son groupe. L'intervenante estime que plusieurs dispositions du projet de loi à l'examen – prévues par ses articles 41, 48, 49, 62, 63, 64, 65 et 70 – ne devraient pas être adoptées à la hâte avant les vacances parlementaires. Elle présente dès lors les amendements n°s 100 à 107 (DOC 55 2774/006) tendant à supprimer les articles précités du projet de loi à l'examen.

Ces dispositions visent en effet à vider les cellules afin de remédier au problème de la surpopulation carcérale. L'intervenante estime cependant qu'il est important et qu'il serait intéressant d'obtenir un bilan exhaustif et actualisé de l'état d'avancement de l'actuel Masterplan prisons avant d'adopter les dispositions précitées.

Ce matin, la commission de la Mobilité, des Entreprises publiques et des Institutions fédérales examinera le projet de loi relatif à l'octroi de la garantie de l'État dans le contexte d'un contrat DBFM, pour la construction de deux nouveaux établissements pénitentiaires, respectivement à Bourg-Léopold et Vresse-sur-Semois (DOC 55 2767/001). L'intervenante constate qu'il y a des avancées mais estime qu'il serait intéressant et opportun de disposer d'une mise à jour de la situation en ce qui concerne les prisons et les maisons de détention. Il est en effet essentiel de disposer d'informations précises sur le type exact d'établissement pénitentiaire proposé, sa localisation, le calendrier prévu et la capacité du futur établissement. L'intervenante espère fermement qu'elle recevra ces informations au début de l'année parlementaire et qu'une réunion de la commission y sera consacrée.

L'intervenante explique ensuite que vendredi dernier, le 8 juillet, les membres de la commission ont visité le bâtiment "Justitia". C'est dans ce bâtiment que se

DAMES EN HEREN,

Tijdens haar vergadering van 13 juli 2022 heeft uw commissie, met toepassing van artikel 83 van het Reglement, de artikelen van wetsontwerp DOC 55 2774 die op 29 juni 2022 in eerste lezing werden aangenomen, aan een tweede lezing onderworpen. Tijdens die vergadering heeft de commissie kennis genomen van de wetgevingstechnische nota van de Juridische Dienst, opgenomen als bijlage bij dit verslag, over de in eerste lezing aangenomen artikelen van dit wetsontwerp.

I. — ALGEMENE BESPREKING

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) merkt op dat de strafuitvoering haar en haar fractie na aan het hart ligt. De spreker meent dat een aantal bepalingen opgenomen in het voorliggende wetsontwerp, met name de bepalingen vervat in de artikelen 41, 48, 49, 62, 63, 64, 65 en 70, best niet op een drafje voor het zomerreces worden aangenomen. Vandaar dat zij de amendementen nrs. 100 tot 107 (DOC 55 2774/006) heeft ingediend teneinde de hierboven artikelen uit het voorliggende wetsontwerp te schrappen.

Deze bepalingen strekken er namelijk toe om cellen leeg te maken teneinde de overbevolking in de gevangissen aan te pakken. De spreker meent echter dat het belangrijk en interessant is om een allesomvattend en geactualiseerd overzicht te ontvangen van de stand van zaken van het huidige Masterplan gevangissen alvorens deze bepalingen aan te nemen.

In de commissie voor Mobiliteit, Overheidsbedrijven en Federale Instellingen, zal deze voormiddag het wetsontwerp besproken worden betreffende het verlenen van een Staatswaarborg in de context van een DBFM-overeenkomst voor de bouw van twee nieuwe penitentiaire inrichtingen, respectievelijk te Leopoldsborg en Vresse-sur-Semois (DOC 55 2767/001). De spreker stelt vast dat er stappen vooruit worden gezet maar het zou evenwel interessant en opportuun zijn om een stand van zaken betreffende de gevangissen en detentiehuizen te ontvangen. Het is namelijk essentieel om de correcte informatie te ontvangen over welk type penitentiaire inrichting er precies wanneer en waar zal ontwikkeld worden en over hoeveel plaatsen het gaat. De spreker rekent erop om deze informatie bij de start van het parlementaire jaar te ontvangen en hieraan een zitting van deze commissie te wijden.

Daarnaast stipt de spreker aan dat de leden van deze commissie vorige week vrijdag 8 juli een bezoek hebben gebracht aan Justitia. Dat is het gebouw waar

tiendra le procès des auteurs des attentats terroristes de mars 2016 à Bruxelles. Le projet de loi à l'examen prévoit à cet égard que l'audience fera l'objet d'une captation sonore ou audiovisuelle. Or, sur place, il s'est avéré qu'il est uniquement question d'une webradio. Il s'agira donc seulement d'un enregistrement sonore et non d'un enregistrement audiovisuel. Dans les salles adjacentes, le public pourra suivre les débats sur écran, mais ceux qui ne sont pas sur place n'auront que le son et pas l'image. Les articles de loi prévoient pourtant que les deux types de captation sont possibles. Pourquoi, dans le cadre de ce procès pour terrorisme, les autorités ont-elles passé uniquement commande pour une solution de webradio et non de streaming? La conséquence est que les victimes pourront seulement écouter les débats, sans pouvoir suivre l'audience en streaming.

Mme De Wit souligne ensuite que les mesures contenues dans le projet de loi à l'examen, comme l'octroi d'une remise de peine d'une durée de six mois avant l'expiration de la peine dans le but de lutter contre la surpopulation carcérale, sont en réalité des mesures qui ne peuvent être ni justifiées ni expliquées. Les autorités ont une mission importante à remplir, qui est d'assurer la sécurité des citoyens, et elles doivent par conséquent prévoir un nombre suffisant de places dans les établissements pénitentiaires. Il s'agit certes d'un exercice difficile, mais l'instauration de l'octroi systématique d'une telle libération anticipée constitue, selon l'intervenante, une solution totalement erronée, raison pour laquelle son groupe a présenté les amendements nos 100 à 107 (DOC 55 2774/006).

L'intervenante réitère enfin sa demande, adressée au ministre, de soumettre aux membres de la commission un aperçu complet et actualisé de l'état d'avancement de la mise en œuvre de l'actuel Masterplan Prisons avant d'adopter ces dispositions. Il s'agit d'un élément crucial si le gouvernement entend prendre encore d'autres mesures en matière d'exécution des peines.

M. Vincent Van Quickenborne, vice-premier ministre et ministre de la Justice et de la Mer du Nord, indique qu'il remettra aux membres de la commission une mise à jour de l'état d'avancement de l'actuel Masterplan Prisons avant le début de l'année parlementaire. Il estime toutefois avoir fourni de nombreux éclaircissements au cours des derniers mois sur l'état d'avancement de ce Masterplan dans le cadre des séances de questions orales organisées au sein de cette commission.

Le ministre souligne par ailleurs que la procédure accélérée de recrutement a été lancée cette semaine; le ministre a pris à cet effet un arrêté royal délibéré en

het proces van de terreuraanslagen van maart 2016 in Brussel zal plaatsvinden. In het voorliggende wetsontwerp wordt tevens voorzien dat de rechtszitting het voorwerp zal uitmaken van een geluidsopname of van een audiovisuele opname. Ter plaatse is echter gebleken dat er eigenlijk enkel sprake is van een webradio. Het betreft dus enkel de geluidsopname en niet een audiovisuele opname. Men kan in de aanpalende zalen wel op een scherm volgen hoe het er in de zittingszaal aan toe gaat maar wie niet ter plaatse is kan enkel luisteren en niet zien. De wetsartikelen voorzien echter dat beide types opnames mogelijk zijn. Waarom is er in het kader van dit terreurproces enkel opdracht gegeven voor een webradio en niet voor een streaming? De slachtoffers zullen dus enkel kunnen luisteren en de zitting niet via streaming kunnen volgen.

Vervolgens stipt de spreekster aan dat de maatregelen opgenomen in het voorliggende wetsontwerp zoals het verlenen van een strafkorting ten belope van zes maanden voor het verstrijken van de strafmaat om de overbevolking in de gevangenissen aan te pakken eigenlijk maatregelen zijn die niet verantwoord noch uitgelegd kunnen worden. De overheid heeft een belangrijke kerntaak te vervullen, met name instaan voor de veiligheid van de burgers, en dan moet er dus bijgevolg voorzien worden in voldoende plaatsen in de penitentiare inrichtingen. Dat is inderdaad een moeilijke oefening maar een dergelijke vervroegde invrijheidstelling als een vaste regel invoeren, is volgens de spreekster een totaal verkeerde oplossing en vandaar dat haar fractie de amendementen nrs. 100 tot 107 (DOC 55 2774/006) heeft ingediend.

Tot slot herhaalt de spreekster haar vraag aan de minister om een allesomvattend en geactualiseerd overzicht van de stand van zaken van het huidige Masterplan gevangenissen te bezorgen aan de leden van deze commissie alvorens deze bepalingen aan te nemen. Dat is een cruciaal element indien de regering verdere stappen in het kader van de strafuitvoering wil zetten.

De heer Vincent Van Quickenborne, vice-eersteminister en minister van Justitie en Noordzee, merkt op dat hij het geactualiseerd overzicht van de stand van zaken van het huidige Masterplan gevangenissen aan de leden van deze commissie zal bezorgen voor de start van het parlementaire jaar. De minister meent echter wel dat hij de afgelopen maanden veel toelichting omtrent de stand van zaken van het Masterplan gevangenissen heeft gegeven in het kader van de mondelinge vragensessies die binnen deze commissie werden gehouden.

Daarnaast wijst de minister erop dat er deze week gestart is met de procedure snelle aanwerving. Hiertoe heeft de minister een koninklijk besluit genomen binnen

Conseil des ministres. La procédure accélérée lancée cette semaine a pour but de pourvoir les 1 200 postes qui sont vacants au sein de l'administration pénitentiaire. Cette initiative procède de la volonté du gouvernement d'augmenter le taux d'occupation du cadre existant. Le ministre souligne à cet égard que les différents directeurs de prison accueillent cette initiative avec beaucoup d'enthousiasme.

Le ministre répond ensuite aux observations relatives à la restitution de l'audience. Il fait observer que le projet de loi à l'examen crée un cadre général qui permettra une captation à la fois sonore et audiovisuelle. Comme le ministre l'a déjà indiqué précédemment, dans le cadre du procès du terrorisme, seule une webradio sera utilisée, moyennant un délai de 30 minutes, ce qui permettra au président d'extraire les passages difficiles ou éventuellement douloureux. Le gouvernement suit ainsi l'avis du Parquet fédéral pour des raisons de sécurité.

Dans le cadre du procès du terrorisme qui s'est tenu à Paris, la webradio a été préférée à un enregistrement audiovisuel en raison d'un risque accru d'hypertrucage (*deep fake*), processus qui permet de diffuser des images qui ne correspondent pas à la réalité. Il ressort de la première évaluation de la webradio lors du procès du terrorisme qui s'est tenu à Paris que ce choix a démontré toute sa pertinence. C'est la raison pour laquelle le ministre a choisi de s'inspirer de cette solution appliquée lors du procès du terrorisme qui s'est tenu à Paris.

Mme Sophie De Wit (N-VA) souligne que les collaborateurs du site Justitia ont indiqué que les deux options étaient parfaitement envisageables sur le plan technique. L'intervenante comprend certaines préoccupations mais souligne qu'il s'agit de s'adresser à des victimes qui ne peuvent pas suivre le procès sur place. Selon elle, la peur de l'hypertrucage (*deep fake*) pourrait être surmontée en fournissant aux victimes un code qui leur permettrait de suivre l'audience en streaming.

En ce qui concerne le Masterplan sur les prisons, la membre reconnaît que ce sujet a déjà fait l'objet de nombreux débats au sein de cette commission. Toutefois, ces discussions n'ont chaque fois couvert qu'une petite partie du plan global, ce qui justifie sa demande de disposer d'une vue d'ensemble complète et actualisée avant que soient imposées des mesures contraires aux principes gouvernant une exécution efficace de la peine. Ses amendements sont donc d'autant plus pertinents qu'il apparaît clairement aujourd'hui que cette vue d'ensemble ne sera fournie qu'après l'adoption des

de Ministerraad. Deze week is er gestart met de versnelde aanwervingen teneinde de 1 200 vactures binnen het gevangeniswezen op te vullen. Dit maakt deel uit van het voornemen van deze regering om een hogere bezettingsgraad te ontwikkelen. De minister stipt hierbij aan dat de verschillende gevangenisdirecteurs dit initiatief met heel veel enthousiasme onthalen.

Vervolgens haakt de minister in op de opmerkingen betreffende de weergave van de rechtszitting. Hij merkt op dat het voorliggende wetsontwerp een algemeen kader creëert waarbij er zowel een geluidsopname als een audiovisuele opname wordt toegelaten. Zoals de minister reeds eerder heeft verklaard zal er in het kader van het terreurproces enkel gebruik worden gemaakt van een webradio met een tijdsspanne van 30 minuten vertraging dat de voorzitter toelaat om moeilijke of eventueel pijnlijke passages eruit te halen. Hiermee volgt de regering het advies van het federaal parket en dit omwille van veiligheidsredenen.

In het kader van het terreurproces in Parijs heeft men eertijds de voorkeur gegeven aan een webradio in plaats van een audiovisuele opname omdat er een verhoogd risico was voor *deep fake*. Dit betekent dat er beelden worden getoond die niet corresponderen met de werkelijkheid. Uit de eerste evaluatie van de webradio tijdens het terreurproces in Parijs blijkt dat deze keuze haar waarde bewezen heeft. Vandaar dat de minister ervoor opteert om de werkwijze dienaangaande van het terreurproces in Parijs te kopiëren.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) onderstreept dat de medewerkers verbonden aan Justitia hebben aangegeven dat beide opties technisch perfect mogelijk zijn. De spreker heeft begrip voor bepaalde bezorgdheden maar zij wijst erop dat het gaat om slachtoffers die niet ter plaatse het proces kunnen volgen. De vrees voor *deep fake* kan volgens de spreker weggenomen worden door aan de slachtoffers een code te verschaffen zodat er alsnog een streaming van de zitting kan aangeboden worden.

Betreffende het Masterplan gevangenis, erkent de spreker dat er reeds heel wat debatten over dit thema gevoerd zijn binnen deze commissie. Deze discussies behelsden echter steeds slechts een stukje van het grotere geheel. Vandaar haar verzoek voor een allesomvattend en geactualiseerd overzicht alvorens maatregelen op te leggen die indruisen tegen de principes van een performante strafuitvoering. Vandaar dat haar amendementen nog meer pertinent zijn nu het duidelijk is dat het overzicht pas verstrekt zal worden nadat de bepalingen over de aanpassing van de strafuitvoering

dispositions relatives à l'aménagement de l'exécution de la peine. L'intervenante estime en outre que cette méthode de travail n'est pas bonne.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Le ministre de la Justice et la commission approuvent toutes les observations de la note de légistique annexée au présent rapport, à l'exception de l'observation générale n° 3 relative à l'article 20 et de l'observation particulière n° 5 relative à l'article 2.

CHAPITRE 1ER

Disposition générale

Article 1er

Cet article fixe le fondement constitutionnel de la compétence.

L'article 1er est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 2 (ANCIEN CHAPITRE 3)

Modifications du Code d'instruction criminelle

Art. 2 (ancien art. 18)

Cet article vise à insérer un nouvel article 259/1 dans le Code d'instruction criminelle.

Le *Service juridique* a formulé l'observation suivante à ce sujet:

"5. On peut se demander s'il ne serait pas préférable d'insérer l'incrimination visée à l'article 258/1, § 3, en projet, du Code d'instruction criminelle dans le Code pénal. En outre, l'article 100 du Code pénal dispose que lorsque des infractions sont incriminées par d'autres dispositions que celles du Code pénal, les dispositions du premier livre du Code pénal seront appliquées à ces infractions, à l'exception du chapitre VII, qui traite de la participation, et de l'article 85, qui traite des circonstances atténuantes. Il revient à la commission d'apprécier si la disposition en projet peut être maintenue dans sa rédaction actuelle".

zullen aangenomen zijn. De spreekster meent bovendien dat dit geen correcte werkwijze is.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

De minister van Justitie en de commissie hechten hun goedkeuring aan alle opmerkingen van de bij dit verslag gevoegde wetgevingstechnische nota, met uitzondering van de algemene opmerking nr. 3 op artikel 20 en de bijzondere opmerking nr. 5 op artikel 2.

HOOFDSTUK 1

Algemene bepaling

Artikel 1

Dit artikel bevat de grondwettelijke bevoegdheidsgrondslag.

Artikel 1 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 2 (VROEGER HOOFDSTUK 3)

Wijziging van het Wetboek van strafvordering

Art. 2 (vroeger art. 18)

Dit artikel strekt ertoe een nieuw artikel 258/1 in het Wetboek van strafvordering in te voegen.

De *Juridische Dienst* heeft de volgende opmerking gemaakt:

"5. De vraag rijst of de in het ontworpen artikel 258/1, § 3, van het Wetboek van strafvordering bedoelde strafbaarstelling niet beter opgenomen wordt in het Strafwetboek. Bovendien bepaalt artikel 100 van het Strafwetboek dat wanneer misdrijven strafbaar gesteld worden bij andere wetten dan het Strafwetboek, de bepalingen van boek I van het Strafwetboek van toepassing zijn op deze misdrijven met uitzondering van de bepalingen van hoofdstuk VII, dat betrekking heeft op de deelneming, en met uitzondering van artikel 85, dat betrekking heeft op de verzachtende omstandigheden. Het staat aan de commissie om te beoordelen of de ontworpen bepaling in haar huidige redactie behouden kan blijven."

Le ministre propose de ne pas se rallier à cette observation. La note suggère d'ailleurs elle-même qu'il appartient à la commission de se prononcer à ce sujet. Le ministre estime que la disposition visée n'a pas sa place dans le Code pénal, d'autant que, dans le nouveau Code pénal, il ne sera question que d'incriminations et de peines et non de ce type de dispositions.

Mme Katja Gabriëls et consorts présentent l'amendement n° 88 (DOC 55 2774/006) tendant à apporter des modifications à l'article 2. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 88 et l'article 2, ainsi modifié, sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 3 (ancien art. 19)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 3 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 3 (ANCIEN CHAPITRE 4)

Modifications du Code pénal

Art. 4 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 4 est adopté à l'unanimité.

Art. 5 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 5 est adopté à l'unanimité.

Art. 6 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 6 est adopté à l'unanimité.

Art. 7 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 7 est adopté à l'unanimité.

De minister stelt voor om deze opmerking niet te volgen. Er wordt trouwens in de nota zelf voorgesteld dat het aan de commissie zelf is om daarover te beslissen. De minister is van oordeel dat de bedoelde bepaling niet haar plaats heeft in het Strafwetboek des te meer omdat in het nieuwe Strafwetboek het enkel zal gaan over strafbaarstellingen en strafmaten en niet over dit soort bepalingen.

Mevrouw Katja Gabriëls c.s. dient amendement nr. 88 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om wijzigingen aan te brengen in artikel 2. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 88 en het aldus geamendeerde artikel 2 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 3 (vroeger art. 19)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 3 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 3 (VROEGER HOOFDSTUK 4)

Wijzigingen van het Strafwetboek

Art. 4 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 4 wordt eenparig aangenomen.

Art. 5 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 5 wordt eenparig aangenomen.

Art. 6 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 6 wordt eenparig aangenomen.

Art. 7 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 7 wordt eenparig aangenomen.

Art. 8 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 8 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 4 (*ANCIEN CHAPITRE 5*)**Modifications du Code judiciaire**Art. 9 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 9 est adopté à l'unanimité.

Art. 10 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 10 est adopté à l'unanimité.

Art. 11 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 11 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 5 (*NOUVEAU*)

**Abrogation de l'arrêté royal du 24 août 1970
apportant une dérogation à la condition
de nationalité prévue à l'article 428 du Code
judiciaire relatif au titre et à l'exercice
de la profession d'avocat**

Art. 12 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 12 est adopté à l'unanimité.

Art. 8 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 8 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 4 (*VROEGER HOOFDSTUK 5*)**Wijzigingen van het Gerechtelijk Wetboek**Art. 9 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 9 wordt eenparig aangenomen.

Art. 10 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 10 wordt eenparig aangenomen.

Art. 11 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 11 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 5 (*NIEUW*)

**Opheffing van het koninklijk besluit
van 24 augustus 1970 tot invoering van een
afwijking van de voorwaarde van nationaliteit
gesteld bij artikel 428 van het Gerechtelijk
Wetboek betreffende het voeren van de titel en
de uitoefening van het beroep van advocaat**

Art. 12 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 12 wordt eenparig aangenomen.

CHAPITRE 6 (ANCIEN CHAPITRE 8)

Modifications du Code civil

Art. 13 (*nouveau*)

Cet article vise à apporter quelques modifications au texte français de l'article 1.7 du Code civil.

Le *Service juridique* a formulé l'observation suivante à ce sujet:

"1. Plusieurs articles du projet de loi visent à modifier, dans un acte originel, des dispositions telles qu'elles y seront insérées par une loi modificative qui n'est pas encore entrée en vigueur. Cette manière de procéder est erronée sur le plan légistique. Comme le précise le Conseil d'État, "Aussi longtemps qu'une disposition modificative d'un acte originel n'est pas entrée en vigueur, elle n'a pas encore produit ses effets: si elle a pour objet un remplacement, un ajout ou une insertion dans l'acte originel, son contenu ne s'y est pas encore incorporé (...)." Tant que la loi modificative n'est pas entrée en vigueur, il se recommande d'opérer la modification envisagée dans la loi modificative. Cette observation concerne:

— l'article 13 (*nouveau*) du projet de loi qui vise à modifier l'article 1.7. du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 1er "Dispositions générales" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023;

— l'article 32 (*nouveau*) du projet de loi qui vise à modifier l'article 5 211 du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 5 "Les obligations" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023;

— l'article 33 (*nouveau*) du projet de loi qui vise à modifier l'article 5 245 du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 5 "Les obligations" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023."

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'*amendement n° 89*

HOOFDSTUK 6 (VROEGER HOOFDSTUK 8)

Wijzigingen van het Burgerlijk Wetboek

Art. 13 (*nieuw*)

Dit artikel strekt ertoe om in de Franse tekst van artikel 1.7 van het Burgerlijk Wetboek enkele wijzigingen aan te brengen.

De *Juridische Dienst* heeft de volgende opmerking gemaakt:

"1. Meerdere artikelen van het wetsontwerp beogen in een oorspronkelijke tekst bepalingen te wijzigen zoals die erin zullen worden ingevoegd door een wijzigingswet die nog niet in werking is getreden. Die werkwijze is wetgevingstechnisch niet correct. De Raad van State preciseert in dat verband het volgende: "Zolang een bepaling tot wijziging van een oorspronkelijke tekst niet in werking is getreden, heeft ze nog geen gevolgen gehad: betreft ze een vervanging, toevoeging of invoeging in de oorspronkelijke tekst, dan is de inhoud van de wijzigingsbepaling nog niet in de oorspronkelijke tekst opgenomen". Zolang de wijzigingswet niet in werking is getreden, strekt het tot aanbeveling de beoogde wijziging door te voeren in de wijzigingswet. Deze opmerking slaat op:

— artikel 13 (*nieuw*) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 1.7 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 'houdende boek 1 "Algemene bepalingen" van het Burgerlijk Wetboek'. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden;

— artikel 32 (*nieuw*) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 5 211 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 'houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek'. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden;

— artikel 33 (*nieuw*) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 5 245 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 'houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek'. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden."

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s. amendement nr. 89* (DOC 55 2774/006)

(DOC 55 2774/006) tendant à supprimer l'article 13. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 89 est adopté à l'unanimité.

Art. 14 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 14 est adopté à l'unanimité.

Art. 15 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 15 est adopté à l'unanimité.

Art. 16 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 16 est adopté à l'unanimité.

Art. 17 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 17 est adopté à l'unanimité.

Art. 18 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 18 est adopté à l'unanimité.

Art. 18/1 (*nouveau*)

Le *Service juridique* a formulé l'observation suivante:

"2. Plusieurs articles du projet de loi visent à remplacer la notion de "numéro de registre national" / "rijksregisternummer" par celle de "numéro d'identification du Registre national" / "identificatienummer van het Rijksregister". Abstraction faite de la question de savoir si cette modification doit être limitée au nouveau Code civil (voir aussi, par exemple, l'article 258/1, § 6, 1°, d), en projet, du Code d'instruction criminelle [art. 2 du projet de loi], ainsi que l'article 139, § 1er, de la loi hypothécaire et l'article 30 du Livre III, Titre XVII, de l'ancien Code

in dat ertoe strekt om het artikel 13 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 89 wordt eenparig aangenomen.

Art. 14 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 14 wordt eenparig aangenomen.

Art. 15 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 15 wordt eenparig aangenomen.

Art. 16 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 16 wordt eenparig aangenomen.

Art. 17 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 17 wordt eenparig aangenomen.

Art. 18 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 18 wordt eenparig aangenomen.

Art. 18/1 (*nieuw*)

De *Juridische Dienst* heeft de volgende opmerking gemaakt:

"2. Meerdere artikelen van het wetsontwerp beogen het begrip "rijksregisternummer" / "numéro de registre national" te vervangen door het begrip "identificatienummer van het Rijksregister" / "numéro d'identification du Registre national". Los van de vraag of die wijziging alleen voor het nieuwe Burgerlijk Wetboek moet gelden (zie bijvoorbeeld ook het ontworpen artikel 258/1, § 6, 1°, d), van het Wetboek van strafvordering [artikel 2 van het wetsontwerp], alsook artikel 139, § 1, van de hypotheekwet en artikel 30 van boek III, titel XVII, van

civil), il revient à la commission d'apprécier si la même modification ne doit pas être apportée à l'article 4.49, § 4, alinéa 2, b), du Code civil où figure également la notion de "numéro de registre national".

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'amendement n° 90 (DOC 55 2774/006) tendant à insérer l'article 18/1 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 90 est adopté à l'unanimité.

Art. 19 (ancien art. 39)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 19 est adopté à l'unanimité.

Art. 20 (ancien art. 40)

Cet article tend à remplacer l'article 4.59 du Code civil.

Le *Service juridique* a formulé l'observation suivante:

"3. À la suite du remplacement de l'article 4.59 du Code civil (article 20 du projet de loi), l'acte ou le certificat d'hérédité ne sera plus principalement destiné à la libération des avoirs du défunt, mais cet acte ou ce certificat pourront servir à prouver la qualité successorale dans toute situation où un successible devra pouvoir prouver sa qualité. Par conséquent, un acte d'hérédité pourra dorénavant également être utilisé aux fins de la publicité foncière de l'acquisition pour cause de mort de droits réels.

Le projet de loi remplace, dans une série de dispositions légales, le chiffre "4.59" [ou "1240bis"] par les mots "4.59, § 4, alinéa 3," afin de préciser que les obligations mentionnées dans ces dispositions ne s'appliquent que lorsque l'acte ou le certificat d'hérédité est établi en vue de la libération des avoirs du défunt.

Toutefois, dans les dispositions légales énumérées ci-dessous, modifiées par le projet de loi, le renvoi à "l'article 4.59" ["l'article 1240bis"] porte moins sur les obligations de la personne ou du service compétent à l'égard de l'établissement de cet acte ou de ce certificat

het oud Burgerlijk Wetboek), dient de commissie te beoordelen of diezelfde wijziging niet ook moet worden aangebracht in artikel 4.49, § 4, tweede lid, b), van het Burgerlijk Wetboek, waarin het begrip "rijksregisternummer" ook voorkomt."

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s.* amendement nr. 90 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 18/1 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 90 wordt eenparig aangenomen.

Art. 19 (vroeger art. 39)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 19 wordt eenparig aangenomen.

Art. 20 (vroeger art. 40)

Dit artikel strekt ertoe om artikel 4.59 van het Burgerlijk Wetboek te vervangen.

De *Juridische Dienst* heeft de volgende opmerking gemaakt:

"3. Door de vervanging van artikel 4.59 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 20 van het wetsontwerp) zal de akte of het attest van erfopvolging niet langer hoofdzakelijk bestemd zijn voor de vrijgave van de tegoeden van de erflater, maar zal deze akte of dit attest kunnen dienen als bewijs van erfrechtelijke hoedanigheid in elke situatie waarin een erfgerechtigde zijn hoedanigheid moet kunnen bewijzen. Hierdoor zal een akte van erfopvolging voortaan ook kunnen dienen voor de onroerende publiciteit van de verkrijging van zakelijke rechten ter zake des doods.

Het wetsontwerp vervangt in een aantal wettelijke bepalingen het cijfer "4.59" [of "1240bis"] door de woorden "4.59, § 4, derde lid," om te preciseren dat de verplichtingen die in deze bepalingen vermeld worden enkel gelden wanneer de akte of het attest van erfopvolging opgemaakt wordt met het oog op de vrijgave van de tegoeden van de erflater.

In de hieronder opgesomde wettelijke bepalingen, die op grond van het wetsontwerp gewijzigd worden, heeft de verwijzing naar "artikel 4.59" ["artikel 1240bis"] echter niet zozeer betrekking op de verplichtingen van de persoon of dienst die bevoegd is om een dergelijke

que sur la manière dont la libération des avoirs du défunt peut se faire de manière libératoire:

— article 46, § 1er, alinéas 1er et 2, du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales (article 37, 3°, du projet de loi);

— article 160, §§ 1er et 2, de la loi-programme (I) du 29 mars 2012 (article 57, 3°, du projet de loi);

— article 41sexies, § 7, alinéas 1er et 2, de la loi du 27 juin 1969 “révisant l’arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs” (article 60, 6°, partim, du projet de loi);

— article 23quater, § 4, alinéas 1er et 2, de l’arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 “organisant le statut social des travailleurs indépendants” (article 61, 7°, partim, du projet de loi).

Étant donné que la manière dont la libération des avoirs du défunt peut se faire de manière libératoire sera dorénavant réglée par l’article 4.59, § 6, alinéa 3, du Code civil, il s’indique de remplacer, dans les articles précités, les mots “l’article 4.59” [“l’article 1240bis”] par les mots “l’article 4.59, § 4, alinéa 3, et § 6, alinéa 3,”.

Le ministre propose de ne pas suivre cette observation car le fait que ce paiement puisse être libératoire n’affecte pas l’obligation d’informer les autorités fiscales et de sécurité sociale de l’intention des héritiers de leur transférer les biens du défunt. Par conséquent, les différentes lois régissant l’obligation de notification ne doivent pas renvoyer à l’article 4.59, § 6, alinéa 3.

L’article 20 est adopté à l’unanimité.

Art. 21 (ancien art. 41)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L’article 21 est adopté à l’unanimité.

Art. 22 (ancien art. 42)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L’article 22 est adopté à l’unanimité.

akte of attest op te maken, maar wel op de wijze waarop de tegoeden van de erflater bevrijdend kunnen worden vrijgegeven:

— artikel 46, § 1, eerste en tweede lid, van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen (artikel 37, 3°, van het wetsontwerp);

— artikel 160, §§ 1 en 2, van de programmawet (I) van 29 maart 2012 (artikel 57, 3°, van het wetsontwerp);

— artikel 41sexies, § 7, eerste en tweede lid, van de wet van 27 juni 1969 ‘tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders’ (artikel 60, 6°, partim, van het wetsontwerp);

— artikel 23quater, § 4, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 ‘houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen’ (artikel 61, 7°, partim, van het wetsontwerp).

Aangezien de wijze waarop de tegoeden van de erflater bevrijdend vrijgegeven kunnen worden voortaan geregeld wordt door artikel 4.59, § 6, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, verdient het aanbeveling om in de hierboven vermelde artikelen de woorden “artikel 4.59” [“artikel 1240bis”] te vervangen door de woorden “artikel 4.59, § 4, derde lid, en § 6, derde lid,”.

De minister stelt voor om deze opmerking niet te volgen omdat het feit dat deze betaling bevrijdend kan zijn geen invloed heeft op de verplichtingen om de fiscale administratie en de sociale zekerheid in kennis te stellen van het voornemen van de erfgenamen om de goederen van de overledene aan hen over te dragen. Daarom moet er in de verschillende wetten die de meldingsplicht regelen niet worden verwezen naar het artikel 4.59, § 6, derde lid.

Artikel 20 wordt eenparig aangenomen.

Art. 21 (vroeger art. 41)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 21 wordt eenparig aangenomen.

Art. 22 (vroeger art. 42)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 22 wordt eenparig aangenomen.

Art. 23 (ancien art. 43)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 23 est adopté à l'unanimité.

Art. 24 (ancien art. 44)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 24 est adopté à l'unanimité.

Art. 25 (ancien art. 45)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 25 est adopté à l'unanimité.

Art. 26 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 26 est adopté à l'unanimité.

Art. 27 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 27 est adopté à l'unanimité.

Art. 28 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 28 est adopté à l'unanimité.

Art. 29 (ancien art. 46)

Cet article vise à modifier l'article 4.258 du Code civil.

Mme Katja Gabriëls et consorts présentent l'amendement n° 91 (DOC 55 2774/006) tendant à apporter des modifications à l'article 29. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 91 et l'article 29, ainsi modifié, sont successivement adoptés à l'unanimité.

Art. 23 (vroeger art. 43)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 23 wordt eenparig aangenomen.

Art. 24 (vroeger art. 44)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 24 wordt eenparig aangenomen.

Art. 25 (vroeger art. 45)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 25 wordt eenparig aangenomen.

Art. 26 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 26 wordt eenparig aangenomen.

Art. 27 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 27 wordt eenparig aangenomen.

Art. 28 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 28 wordt eenparig aangenomen.

Art. 29 (vroeger art. 46)

Dit artikel strekt ertoe om een wijziging aan te brengen in artikel 4.258 van het Burgerlijk Wetboek.

Mevrouw Katja Gabriëls c.s. dient amendement nr. 91 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om wijzigingen aan te brengen in artikel 29. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 91 en het aldus geamendeerde artikel 29 worden achtereenvolgens eenparig aangenomen.

Art. 30 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 30 est adopté à l'unanimité.

Art. 31 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 31 est adopté à l'unanimité.

Art. 32 (*nouveau*)

Cet article vise à modifier le texte français de l'article 5.211 du Code civil.

Il est renvoyé à l'observation du *Service juridique* concernant l'article 13 (*cfr. supra*).

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'*amendement n° 92* (DOC 55 2774/006) tendant à supprimer l'article 32. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 92 est adopté à l'unanimité.

Art. 33 (*nouveau*)

Cet article vise à modifier le texte français de l'article 5.245 du Code civil.

Il est renvoyé à la remarque du *Service juridique* concernant l'article 13 (*cf. supra*).

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'*amendement n° 93* (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 33. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 93 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 6/1 (*NOUVEAU*)

Modification de la loi du 28 avril 2022 portant le livre 1er "Dispositions générales" du Code civil

Il est renvoyé au point 1 de la note de légistique du *Service juridique*.

Art. 30 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 30 wordt eenparig aangenomen.

Art. 31 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 31 wordt eenparig aangenomen.

Art. 32 (*nieuw*)

Dit artikel strekt ertoe om in de Franse tekst van het artikel 5.211 van het Burgerlijk Wetboek een wijziging aan te brengen.

Er wordt verwezen naar de opmerking van de *Juridische Dienst* betreffende artikel 13 (*cfr. supra*).

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s. amendement nr. 92* (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 32 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 92 wordt eenparig aangenomen.

Art. 33 (*nieuw*)

Dit artikel strekt ertoe om in de Franse tekst van het artikel 5.245 van het Burgerlijk Wetboek een wijziging aan te brengen.

Er wordt verwezen naar de opmerking van de *Juridische Dienst* betreffende artikel 13 (*cfr. supra*).

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s. amendement nr. 93* (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 33 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 93 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 6/1 (*NIEUW*)

Wijziging van de wet van 28 april 2022 houdende boek 1 "Algemene bepalingen" van het Burgerlijk Wetboek

Er wordt verwezen naar punt 1 van de legistieke nota van de *Juridische Dienst*.

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'*amendement n° 94* (DOC 55 2774/006), qui tend à insérer un chapitre 6/1 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 94 est adopté à l'unanimité.

Art. 33/1 (*nouveau*)

Mme Katja Gabriëls et consorts présentent l'*amendement n° 95* (DOC 55 2774/006), qui tend à insérer un article 33/1 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 95 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 6/2 (*NOUVEAU*)

Modifications de la loi du 28 avril 2022 portant le livre 5 "Les obligations" du Code civil

Il est renvoyé au point 1 de la note de légistique du *Service juridique*.

Pour répondre à cette observation, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'*amendement n° 96* (DOC 55 2774/006), qui tend à insérer un chapitre 6/2 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 96 est adopté à l'unanimité.

Art. 33/2 (*nouveau*)

Mme Katja Gabriëls et consorts présentent l'*amendement n° 97* (DOC 55 2774/006), qui tend à insérer un article 33/2 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 97 est adopté à l'unanimité.

Art. 33/3 (*nouveau*)

Mme Katja Gabriëls et consorts présentent l'*amendement n° 98* (DOC 55 2774/006), qui tend à insérer un article 33/3 (*nouveau*). Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 98 est adopté à l'unanimité.

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s.* amendement nr. 94 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om een hoofdstuk 6/1 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 94 wordt eenparig aangenomen.

Art. 33/1 (*nieuw*)

Mevrouw Katja Gabriëls c.s. dient amendement nr. 95 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 33/1 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 95 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 6/2 (*NIEUW*)

Wijzigingen van de wet van 28 april 2022 houdende boek 5 "Verbintenissen" van het Burgerlijk Wetboek

Er wordt verwezen naar punt 1 van de legistieke nota van de *Juridische Dienst*.

Teneinde hieraan tegemoet te komen, dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s.* amendement nr. 96 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om een hoofdstuk 6/2 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 96 wordt eenparig aangenomen.

Art. 33/2 (*nieuw*)

Mevrouw Katja Gabriëls c.s. dient amendement nr. 97 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 33/2 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 97 wordt eenparig aangenomen.

Art. 33/3 (*nieuw*)

Mevrouw Katja Gabriëls c.s. dient amendement nr. 98 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om het artikel 33/3 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 98 wordt eenparig aangenomen.

CHAPITRE 7 (ANCIEN CHAPITRE 9)

**Modifications du Code du 13 avril 2019
du recouvrement amiable et forcé
des créances fiscales et non fiscales**

Art. 34 (ancien art. 47)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 34 est adopté à l'unanimité.

Art. 35 (ancien art. 48)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 35 est adopté à l'unanimité.

Art. 36 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 36 est adopté à l'unanimité.

Art. 37 (ancien art. 49)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 37 est adopté à l'unanimité.

Art. 38 (ancien art. 50)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 38 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 8 (ANCIEN CHAPITRE 10)

**Modifications de la loi du 7 mai 1999
sur les jeux de hasard, les paris,
les établissements de jeux de hasard et
la protection des joueurs**

Art. 39 (ancien art. 53)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 39 est adopté à l'unanimité.

HOOFDSTUK 7 (VROEGER HOOFDSTUK 9)

**Wijzigingen van het Wetboek van 13 april 2019
van de minnelijke en gedwongen invordering
van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen**

Art. 34 (vroeger art. 47)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 34 wordt eenparig aangenomen.

Art. 35 (vroeger art. 48)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 35 wordt eenparig aangenomen.

Art. 36 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 36 wordt eenparig aangenomen.

Art. 37 (vroeger art. 49)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 37 wordt eenparig aangenomen.

Art. 38 (vroeger art. 50)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 38 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 8 (VROEGER HOOFDSTUK 10)

**Wijzigingen van de wet van 7 mei 1999
op de kansspelen, de weddenschappen,
de kansspelinrichtingen en
de bescherming van de spelers**

Art. 39 (vroeger art. 53)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 39 wordt eenparig aangenomen.

Art. 40 (ancien art. 55)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 40 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 9 (ANCIEN CHAPITRE 12)

Modifications de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine

Art. 41 (ancien art. 61)

Cet article vise à apporter une série de modifications à l'article 6, § 1er, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 100 (DOC 55 2774/006) tendant à supprimer l'article 41. Mme Sophie De Wit (N-VA) fait observer que les modifications prévues par le projet de loi à l'examen prévoient certains changements fondamentaux en ce qui concerne l'exécution des peines. Il s'agit notamment de l'extension du congé pénitentiaire et de l'exécutabilité d'une mise en liberté provisoire à des fins d'éloignement du territoire après 20 jours, sans garantie que le condamné quittera ensuite effectivement le pays. Par ailleurs, la mesure de libération anticipée qui a été utilisée pour lutter contre la crise du coronavirus est maintenue en tant que moyen de lutter contre la surpopulation carcérale. Cela signifie que la majorité des détenus pourront bénéficier d'une réduction de peine automatique de six mois. L'intervenante estime que ces dispositions nécessitent un débat de fond incluant des données chiffrées nécessaires et actualisées. Elle présente dès lors l'amendement à l'examen, ainsi que les amendements n°s 101 à 107 (DOC 55 2774/006), tendant à retirer toutes les dispositions visées du projet de loi.

M. Nabil Boukili (PVDA-PTB) présente l'amendement n° 109 (DOC 55 2774/006) tendant à apporter certaines modifications à l'article 41. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 100 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'amendement n° 109 est rejeté à l'unanimité.

Art. 40 (vroeger art. 55)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 40 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 9 (VROEGER HOOFDSTUK 12)

Wijzigingen van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten

Art. 41 (vroeger art. 61)

Dit artikel strekt ertoe om in artikel 6, § 1, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, een aantal wijzigingen aan te brengen.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 100 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 41 te schrappen. Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) merkt op dat de wijzigingen die opgenomen zijn in dit wetsontwerp fundamentele wijzigingen inhouden ten aanzien van de strafuitvoering. Het gaat onder meer om de uitbreiding van de mogelijkheden tot penitentiair verlof, de uitvoerbaarheid van de voorlopige invrijheidstelling met het oog op verwijdering van 20 dagen zonder de garantie dat de veroordeelde dan het land effectief ook zal verlaten hebben, en de maatregelen betreffende de vervroegde invrijheidstelling die werden ingezet ter bestrijding van de overbevolking in de gevangenissen in het kader van de coronacrisis maar vandaag louter neerkomen op een automatische strafkorting ten belope van 6 maanden. De spreekster meent dat deze bepalingen een grondig debat behoeven met inbegrip van het nodige en geactualiseerde cijfermateriaal. Vandaar dit amendement alsook de amendementen nrs. 101 tot 107 (DOC 55 2774/006) teneinde alle desbetreffende bepalingen uit het voorliggende wetsontwerp te schrappen.

De heer Nabil Boukili (PVDA-PTB) dient amendement nr. 109 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om enkele wijzigingen aan te brengen in artikel 41. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 100 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Amendement nr. 109 wordt unaniem verworpen.

L'article 41 est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 42 (ancien art. 62)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 42 est adopté à l'unanimité.

Art. 43 (ancien art. 63)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 43 est adopté à l'unanimité.

Art. 44 (ancien art. 64)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 44 est adopté à l'unanimité.

Art. 45 (ancien art. 65)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 45 est adopté à l'unanimité.

Art. 46 (ancien art. 66)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 46 est adopté à l'unanimité.

Art. 47 (ancien art. 67)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 47 est adopté à l'unanimité.

Art. 48 (ancien art. 68)

Cet article vise à apporter plusieurs modifications à l'article 43, § 3, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Artikel 41 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 42 (vroeger art. 62)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 42 wordt eenparig aangenomen.

Art. 43 (vroeger art. 63)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 43 wordt eenparig aangenomen.

Art. 44 (vroeger art. 64)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 44 wordt eenparig aangenomen.

Art. 45 (vroeger art. 65)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 45 wordt eenparig aangenomen.

Art. 46 (vroeger art. 66)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 46 wordt eenparig aangenomen.

Art. 47 (vroeger art. 67)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 47 wordt eenparig aangenomen.

Art. 48 (vroeger art. 68)

Dit artikel strekt ertoe om in artikel 43, § 3, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, een aantal wijzigingen aan te brengen.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 101 (DOC 55 2774/006) tendant à supprimer l'article 48. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 101 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 48 est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 49 (ancien art. 69)

Cet article vise à apporter plusieurs modifications à l'article 60 de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine.

Le *Service juridique* a formulé l'observation suivante à ce sujet:

"7. L'article 60, alinéa 5, en projet, de la loi du 17 mai 2006 relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine", tel que remplacé par l'amendement n° 25, ne prévoit pas de date limite d'exécution du jugement du juge de l'application des peines lorsque ce jugement a été rendu au-delà du délai de vingt jour après que le condamné se trouve dans les conditions pour l'octroi d'une libération conditionnelle. On peut se demander s'il ne conviendrait pas de prévoir que, dans ce cas, le jugement sera exécutoire au plus tard vingt jours après avoir été coulé en force de chose jugée. (Voir l'alinéa 4 de l'article 60 et le texte initial de l'article 49 [ancien art. 69] du projet de loi, tel que déposé à la Chambre, qui prévoient une date limite d'exécution de ce type.)

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 102 (DOC 55 2774/006) tendant à supprimer l'article 49. Il est renvoyé à la justification.

Pour répondre à l'observation du Service juridique, *Mme Katja Gabriëls et consorts* présentent l'amendement n° 99 (DOC 55 2774/006) tendant à apporter une modification à l'article 49. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 102 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'amendement n° 99 est adopté à l'unanimité.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 101 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 48 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 101 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 48 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 49 (vroeger art. 69)

Dit artikel strekt ertoe om in artikel 60, van de wet van 17 mei 2006 betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten, een aantal wijzigingen aan te brengen.

De *Juridische Dienst* heeft de volgende opmerking gemaakt:

"7. Het ontworpen artikel 60, vijfde lid, van de wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten', zoals vervangen bij amendement nr. 25, bepaalt geen uiterste datum van uitvoerbaarheid voor het vonnis van de strafuitvoeringsrechter wanneer dit vonnis uitgesproken wordt na de termijn van twintig dagen nadat de veroordeelde voldoet aan de tijdsvoorwaarden voor de voorlopige invrijheidstelling. De vraag rijst dan ook of in dat geval niet bepaald moet worden dat het vonnis uitvoerbaar is ten laatste twintig dagen nadat het in kracht van gewijsde is gegaan. (Cf. het vierde lid van artikel 60 en de oorspronkelijke tekst van artikel 49 [vroeger art. 69] van het wetsontwerp, zoals deze ingediend werd in de Kamer, die voorzien in een dergelijke uiterste datum van uitvoerbaarheid.)"

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 102 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 49 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Teneinde tegemoet te komen aan de opmerking van de Juridische Dienst dient *mevrouw Katja Gabriëls c.s.* dient amendement nr. 99 (DOC 55 2774/006) in dat ertoe strekt om een wijziging aan te brengen in artikel 49. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 102 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Amendement nr. 99 wordt unaniem aangenomen.

L'article 49, tel qu'amendé, est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 50 (ancien art. 70)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 50 est adopté à l'unanimité.

Art. 51 (ancien art. 71)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 51 est adopté à l'unanimité.

Art. 52 (ancien art. 72)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 52 est adopté à l'unanimité.

Art. 53 (ancien art. 73)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 53 est adopté à l'unanimité.

Art. 53/1 (*nouveau*)

M. Nabil Boukili (PVDA-PTB) présente l'amendement n° 108 (DOC 55 2774/006) tendant à insérer un (nouvel) article 53/1. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 108 est rejeté à l'unanimité.

CHAPITRE 10 (ANCIEN CHAPITRE 14)

Modifications de la loi-programme (I) du 29 mars 2012

Art. 54 (ancien art. 75)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 54 est adopté à l'unanimité.

Artikel 49, zoals geamendeerd, wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 50 (vroeger art. 70)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 50 wordt eenparig aangenomen.

Art. 51 (vroeger art. 71)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 51 wordt eenparig aangenomen.

Art. 52 (vroeger art. 72)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 52 wordt eenparig aangenomen.

Art. 53 (vroeger art. 73)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 53 wordt eenparig aangenomen.

Art. 53/1 (*nieuw*)

*De heer Nabil Boukili (PVDA-PTB) dient amendement nr. 108 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om een artikel 53/1 (*nieuw*) in te voegen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.*

Amendement nr. 108 wordt unaniem verworpen.

HOOFDSTUK 10 (VROEGER HOOFDSTUK 14)

Wijzigingen van de programmawet (I) van 29 maart 2012

Art. 54 (vroeger art. 75)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 54 wordt eenparig aangenomen.

Art. 55 (ancien art. 76)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 55 est adopté à l'unanimité.

Art. 56 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 56 est adopté à l'unanimité.

Art. 57 (ancien art. 77)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 57 est adopté à l'unanimité.

Art. 58 (ancien art. 78)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 58 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 11 (*NOUVEAU*)

Modification de la loi du 5 mai 2019 modifiant le Code d'instruction criminelle et le Code judiciaire en ce qui concerne la publication des jugements et des arrêts

Art. 59 (*nouveau*)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 59 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 12 (*ANCIEN CHAPITRE 17*)

Modifications en conséquence du nouvel article 4.59 du Code civil

Art. 60 (ancien art. 82)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 60 est adopté à l'unanimité.

Art. 55 (vroeger art. 76)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 55 wordt eenparig aangenomen.

Art. 56 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 56 wordt eenparig aangenomen.

Art. 57 (vroeger art. 77)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 57 wordt eenparig aangenomen.

Art. 58 (vroeger art. 78)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 58 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 11 (*NIEUW*)

Wijziging van de wet van 5 mei 2019 tot wijziging van het Wetboek van strafvordering en het Gerechtelijk Wetboek wat de bekendmaking van de vonnissen en arresten betreft

Art. 59 (*nieuw*)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 59 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 12 (*VROEGER HOOFDSTUK 17*)

Wijzigingen ingevolge het nieuwe artikel 4.59 van het Burgerlijk Wetboek

Art. 60 (vroeger art. 82)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 60 wordt eenparig aangenomen.

Art. 61 (ancien art. 83)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 61 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 13 (ANCIEN CHAPITRE 19)

**Mesure temporaire afin de réduire
la surpopulation dans les prisons**

Art. 62 (ancien art. 85)

Cet article vise à préciser plusieurs notions clés.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 103 (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 62. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 103 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 62 est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 63 (ancien art. 86)

Cet article vise à fixer les modalités d'octroi de la libération anticipée.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 104 (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 63. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 104 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 63 est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 64 (ancien art. 87)

Cet article vise à préciser les modalités de la libération anticipée.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 105 (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 64. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 105 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 64 est adopté par 9 voix contre 5.

Art. 61 (vroeger art. 83)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 61 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 13 (VROEGER HOOFDSTUK 19)

**Tijdelijke maatregel tot vermindering
van de overbevolking in de gevangenis**

Art. 62 (vroeger art. 85)

Dit artikel strekt ertoe om een aantal kernbegrippen te verduidelijken.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 103 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 62 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 103 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 62 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 63 (vroeger art. 86)

Dit artikel strekt ertoe om de toekenningsmodaliteiten van de vervroegde invrijheidstelling vast te leggen.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 104 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 63 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 104 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 63 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 64 (vroeger art. 87)

Dit artikel strekt ertoe om de modaliteiten van de vervroegde invrijheidstelling te preciseren.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 105 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 64 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 105 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 64 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Art. 65 (ancien art. 88)

Cet article vise à fixer le délai d'application du chapitre 13.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 106 (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 48. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 106 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 65 est adopté par 9 voix contre 5.

CHAPITRE 14 (ANCIEN CHAPITRE 20)

**Modification de la loi de principes du
12 janvier 2005 concernant l'administration
pénitentiaire ainsi que le statut juridique des
détenus**

Art. 66 (ancien art. 89)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 66 est adopté par 9 voix contre 5.

CHAPITRE 15 (NOUVEAU)

**Modification de la loi du 4 octobre 1867
sur les circonstances atténuantes**

Art. 67 (nouveau)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 67 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 16 (NOUVEAU)

**Modification de la loi du 8 avril 1965
relative à la protection de la jeunesse,
à la prise en charge des mineurs ayant commis
un fait qualifié infraction et à la réparation
du dommage causé par ce fait**

Art. 68 (nouveau)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

Art. 65 (vroeger art. 88)

Dit artikel strekt ertoe om de toepassingstermijn van hoofdstuk 13 te bepalen.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 106 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 48 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 106 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 65 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

HOOFDSTUK 14 (VROEGER HOOFDSTUK 20)

**Wijziging van de basiswet van
12 januari 2005 betreffende het gevangeniswezen
en de rechtspositie van de gedetineerden**

Art. 66 (vroeger art. 89)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 66 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

HOOFDSTUK 15 (NIEUW)

**Wijziging van de wet van 4 oktober 1867
op de verzachtende omstandigheden**

Art. 67 (nieuw)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 67 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 16 (NIEUW)

**Wijziging van de wet van 8 april 1965
betreffende de jeugdbescherming, het ten laste
nemen van minderjarigen die een als misdrijf
omschreven feit hebben gepleegd en het herstel
van de door dit feit veroorzaakte schade**

Art. 68 (nieuw)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

L'article 68 est adopté à l'unanimité.

CHAPITRE 17 (ANCIEN CHAPITRE 22)

Entrée en vigueur

Art. 69 (ancien art. 92)

Cet article ne donne lieu à aucune observation.

L'article 69 est adopté à l'unanimité.

Art. 70 (ancien art. 93)

Cet article vise à fixer l'entrée en vigueur du chapitre 9.

Mme Sophie De Wit et consorts présentent l'amendement n° 107 (DOC 55 2774/006), qui tend à supprimer l'article 48. Il est renvoyé à la justification.

L'amendement n° 107 est rejeté par 9 voix contre 5.

L'article 70 est adopté par 9 voix contre 5.

Pour le surplus, le ministre et la commission approuvent les corrections purement formelles et linguistiques, ainsi que les corrections que le Service juridique propose d'apporter aux phrases liminaires des articles.

L'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié et corrigé sur le plan légistique, est adopté, par vote nominatif, par 9 voix contre 5.

Résultat du vote nominatif:

Ont voté pour:

Ecolo-Groen: Claire Hugon, Stefaan Van Hecke;

PS: Khalil Aouasti, Laurence Zanchetta;

MR: Philippe Goffin, Philippe Pivin;

cd&v: Koen Geens;

Artikel 68 wordt eenparig aangenomen.

HOOFDSTUK 17 (VROEGER HOOFDSTUK 22)

Inwerkingtreding

Art. 69 (vroeger art. 92)

Over dit artikel worden geen opmerkingen gemaakt.

Artikel 69 wordt eenparig aangenomen.

Art. 70 (vroeger art. 93)

Dit artikel strekt ertoe om de de inwerkingtreding van hoofdstuk 9 te bepalen.

Mevrouw Sophie De Wit c.s. dient amendement nr. 107 (DOC 55 2774/006) in, dat ertoe strekt om artikel 48 te schrappen. Er wordt verwezen naar de verantwoording.

Amendement nr. 107 wordt verworpen met 9 tegen 5 stemmen.

Artikel 70 wordt aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

Voor het overige stemmen de minister en de commissie in met de louter vormelijke en taalkundige opmerkingen, alsook met de door de Juridische Dienst voorgestelde verbeteringen van de inleidende zinnen van de artikelen.

Het gehele aldus geamendeerde en wetgevingstechnisch gecorrigeerde wetsontwerp wordt bij naamstemming aangenomen met 9 tegen 5 stemmen.

De naamstemming is als volgt:

Hebben voorgestemd:

Ecolo-Groen: Claire Hugon, Stefaan Van Hecke;

PS: Khalil Aouasti, Laurence Zanchetta;

MR: Philippe Goffin, Philippe Pivin;

cd&v: Koen Geens;

Open Vld: Katja Gabriëls;

Vooruit: Ben Segers.

Ont voté contre:

N-VA: Christoph D’Haese, Sophie De Wit, Kristien Van Vaerenbergh;

VB: Katleen Bury, Marijke Dillen.

Se sont abstenus: nihil.

Le rapporteur,

La présidente,

Christoph D’HAESE

Kristien VAN VAERENBERGH

Articles nécessitant une mesure d’exécution (article 78.2, alinéa 4, du Règlement): *nihil*.

Open Vld: Katja Gabriëls;

Vooruit: Ben Segers.

Hebben tegengestemd:

N-VA: Christoph D’Haese, Sophie De Wit, Kristien Van Vaerenbergh;

VB: Katleen Bury, Marijke Dillen.

Hebben zich onthouden: nihil.

De rapporteur,

De voorzitter,

Christoph D’HAESE

Kristien VAN VAERENBERGH

Artikelen die een uitvoeringsmaatregel vereisen (artikel 78.2, vierde lid, van het Reglement): *nihil*.

ANNEXE : Note de légistique

Objet: Note de légistique relative aux articles adoptés en première lecture du projet de loi visant à rendre la justice plus humaine, plus rapide et plus ferme II (DOC 55 2774/005)

OBSERVATIONS GÉNÉRALES

1. Plusieurs articles du projet de loi visent à modifier dans un acte originel, des dispositions telles qu'elles y seront insérées par une loi modificative qui n'est pas encore entrée en vigueur. Cette manière de procéder est erronée sur le plan légistique. Comme le précise le Conseil d'État, "Aussi longtemps qu'une disposition modificative d'un acte originel n'est pas entrée en vigueur, elle n'a pas encore produit ses effets: si elle a pour objet un remplacement, un ajout ou une insertion dans l'acte originel, son contenu ne s'y est pas encore incorporé (...)¹." Tant que la loi modificative n'est pas entrée en vigueur, il se recommande d'opérer la modification envisagée dans la loi modificative. Cette observation concerne:
 - l'article 13 (nouveau) du projet de loi qui vise à modifier le texte français de l'article 1.7. du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 1er "Dispositions générales" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023;
 - L'article 32 (nouveau) du projet de loi qui vise à modifier le texte français de l'article 5.211 du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 5 "Les obligations" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023;
 - L'article 33 (nouveau) du projet de loi qui vise à modifier le texte français de l'article 5.245 du Code civil tel qu'il y sera inséré par la loi du 28 avril 2022 portant le livre 5 "Les obligations" du Code civil. Cette loi a été publiée au *Moniteur belge* du 1er juillet 2022 et n'entrera en vigueur que le 1er janvier 2023.
2. Plusieurs articles du projet de loi visent à remplacer la notion de "numéro de registre national" / "rijksregisternummer" par celle de "numéro d'identification du Registre national" / "identificatienummer van het Rijksregister". Abstraction faite de la question de savoir si cette modification doit être limitée au nouveau Code civil (voir aussi, par exemple, l'article 258/1, § 6, 1°, d), en projet, du Code d'instruction criminelle [art. 2 du projet de loi], ainsi que l'article 139, § 1er, de la loi hypothécaire et l'article 30 du Livre III, Titre XVII, de l'ancien Code civil), il revient à la commission d'apprécier si la même modification ne doit pas être apportée à l'article 4.49, § 4, alinéa 2, b), du Code civil où figure également la notion de "numéro de registre national".
3. À la suite du remplacement de l'article 4.59 du Code civil (article 20 du projet de loi), l'acte ou le certificat d'hérédité ne sera plus principalement destiné à la libération des avoirs du défunt, mais cet acte ou ce certificat pourront servir à prouver la qualité successorale dans toute situation où un successible devra pouvoir prouver sa qualité. Par conséquent, un acte d'hérédité pourra dorénavant également être utilisé aux fins de la publicité foncière de l'acquisition pour cause de mort de droits réels.

¹ Conseil d'État, *Principes de technique législative, Guide de rédaction des textes législatifs et réglementaires*, p. 84, n° 129.

Le projet de loi remplace, dans une série de dispositions légales, le chiffre “4.59” [ou “1240bis”] par les mots “4.59, § 4, alinéa 3,” afin de préciser que les obligations mentionnées dans ces dispositions ne s'appliquent que lorsque l'acte ou le certificat d'hérédité est établi en vue de la libération des avoirs du défunt.²

Toutefois, dans les dispositions légales énumérées ci-dessous, modifiées par le projet de loi, le renvoi à “l'article 4.59” [“l'article 1240bis”] porte moins sur les obligations de la personne ou du service compétent à l'égard de l'établissement de cet acte ou de ce certificat que sur la manière dont la libération des avoirs du défunt peut se faire de manière libératoire:

- article 46, § 1er, alinéas 1er et 2, du Code du recouvrement amiable et forcé des créances fiscales et non fiscales (article 37, 3°, du projet de loi);
- article 160, §§ 1er et 2, de la loi-programme (I) du 29 mars 2012 (article 57, 3°, du projet de loi);
- article 41sexies, § 7, alinéas 1er et 2, de la loi du 27 juin 1969 ‘révisant l'arrêté-loi du 28 décembre 1944 concernant la sécurité sociale des travailleurs’ (article 60, 6°, *partim*³, du projet de loi);
- article 23quater, § 4, alinéas 1er et 2, de l'arrêté royal n° 38 du 27 juillet 1967 ‘organisant le statut social des travailleurs indépendants’ (article 61, 7°, *partim*⁴, du projet de loi).

Étant donné que la manière dont la libération des avoirs du défunt peut se faire de manière libératoire sera dorénavant réglée par l'article 4.59, § 6, alinéa 3, du Code civil, il s'indique de remplacer, dans les articles précités, les mots “l'article 4.59” [“l'article 1240bis”] par les mots “l'article 4.59, § 4, alinéa 3, et § 6, alinéa 3,”.

OBSERVATIONS PARTICULIÈRES RELATIVES AUX ARTICLES

Art. 2 (ancien art. 18)

4. L'article 258/1, § 1er, en projet, du Cicr., permet au président de la cour d'assises de décider que l'audience fera l'objet d'une captation sonore ou audiovisuelle des débats, notamment en raison du grand nombre de victimes de nationalité étrangère. Il revient à la commission d'apprécier si l'objectif visé ne peut pas être mieux atteint en utilisant le critère du lieu de résidence des victimes, indépendamment de leur nationalité ?
5. On peut se demander s'il ne serait pas préférable d'insérer l'incrimination visée à l'article 258/1, § 3, en projet, du Code d'instruction criminelle dans le Code pénal. En outre, l'article 100 du Code pénal dispose que lorsque des infractions sont incriminées par d'autres dispositions que celles du Code pénal, les dispositions du premier livre du Code pénal seront appliquées à ces infractions, à l'exception du chapitre VII, qui traite de la participation, et de l'article 85, qui traite des circonstances atténuantes. Il revient à la commission d'apprécier si la disposition en projet peut être maintenue dans sa rédaction actuelle.
6. Dans l'article 258/1, § 6, 3°, en projet, du Cicr., on remplacera les mots “l'image et la voix des personnes” / “de afbeelding en de stem van de personen” par les mots “la voix et, le cas échéant, l'image des personnes” / “de stem en, in voorkomend geval, de afbeelding van de personen”.

² DOC 55-2774/001, p. 47-48, p. 69-70, p. 75.

³ “*partim*”: l'observation ne porte que sur les parties identifiées de la disposition modifiée par l'article 60, 6°, du projet de loi.

⁴ “*partim*”: l'observation ne porte que sur les parties identifiées de la disposition modifiée par l'article 61, 7°, du projet de loi.

(L'article 258/1, § 1er, en projet, du Cicr. prévoit que la captation peut être sonore ou audiovisuelle. Le traitement des images des personnes participant à l'audience ne sera pas systématique. Il ne se fera que lorsque l'enregistrement est audiovisuel.)

Art. 49 (ancien art. 69)

7. L'article 60, alinéa 5, en projet, de la loi du 17 mai 2006 'relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d'exécution de la peine', tel que remplacé par l'amendement n° 25, ne prévoit pas de date limite d'exécution du jugement du juge de l'application des peines lorsque ce jugement a été rendu au-delà du délai de vingt jour après que le condamné se trouve dans les conditions de temps pour l'octroi d'une libération provisoire. On peut se demander s'il ne conviendrait pas de prévoir que, dans ce cas, le jugement sera exécutoire au plus tard vingt jours après avoir été coulé en force de chose jugée.

(Voir l'alinéa 4 de l'article 60 et le texte initial de l'article 49 [ancien art. 69] du projet de loi, tel que déposé à la Chambre, qui prévoient une date limite d'exécution de ce type.)

Art. 67 (nouveau)

8. Dans l'article 2, alinéa 3, 5°, en projet, de la loi du 4 octobre 1867 'sur les circonstances atténuantes', on remplacera les mots "*aux articles 417/15, 417/16, 417/18 et 417/37*" / "*in de artikelen 417/15, 417/16, 417/18 en 417/37*" par les mots "*aux articles 417/15, cinquième tiret, 417/16, cinquième tiret, 417/18, alinéa 2, cinquième tiret, et 417/37*" / "*in de artikelen 417/15, vijfde streepje, 417/16, vijfde streepje, 417/18, tweede lid, vijfde streepje, en 417/37*".

(Selon la justification de l'amendement n° 19⁵, l'objectif n'est pas de correctionnaliser tous les actes à caractère sexuel (non consentis) énumérés aux articles 417/15, 417/16 et 417/18 du Code pénal, mais seulement les crimes suivants punis de la réclusion de vingt à trente ans:

- le viol commis au préjudice d'une personne dans une situation de vulnérabilité (article 417/15, cinquième tiret, du Code pénal);
- le viol commis au préjudice d'un mineur de moins de seize ans accomplis (article 417/16, cinquième tiret, du Code pénal);
- le viol avec la circonstance aggravante de l'inceste (article 417/18, alinéa 2, cinquième tiret, du Code pénal).

⁵ DOC 55-2774/002, pp. 26-27.

AMÉLIORATIONS PUREMENT FORMELLES ET CORRECTIONS D'ORDRE PUREMENT LINGUISTIQUE

Art. 2 (ancien art. 18)

9. Dans le texte français de l'article 258/1, § 2, en projet, du Cidr., on remplacera les mots "*interrompre l'émission à tout moment*" par les mots "*interrompre la diffusion à tout moment*".
(Au mot "*uitzending*" du texte néerlandais correspond le mot "*diffusion*" dans le texte français des autres dispositions de l'article 258/1, en projet, du Cidr.)
10. Dans le texte français de l'article 258/1, § 3, en projet, du Cidr., on remplacera *in fine* les mots "*ou avec l'une de ces pénalités seules*" par les mots "*ou d'une de ces peines seulement*".
(Formulation plus usuelle.)

Art. 4 (nouveau)

11. On remplacera, dans l'article 417/42, alinéa 3, en projet, du Code pénal, les mots "*à la contrevaleur de ces meubles ou immeubles aliénés*" / "*op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vervreemd*" par les mots "*à la contrevaleur des meubles ou immeubles visés aux alinéas 1er ou 2 et qui ont été aliénés*" / "*op de tegenwaarde van de in het eerste of het tweede lid bedoelde roerende of onroerende goederen die werden vervreemd*".
(Les mots "*de ces meubles ou immeubles*" utilisés dans l'article 417/42, alinéa 3, en projet, renvoient à l'alinéa 2 qui précède. Or, l'article 417/42, alinéa 2, du Code pénal règle la confiscation des immeubles qui ont servi ou qui ont été destinés à commettre l'infraction d'exploitation sexuelle de mineurs. Pour ce qui concerne la confiscation des autres biens, celle-ci est régie à l'alinéa 1er. Dans un souci de précision, on remplacera dès lors les mots "*ces meubles ou immeubles*" par les mots "*les meubles ou immeubles visés aux alinéas 1er ou 2*".)
Si la commission suit cette observation, on apportera la même modification à l'article 7 du projet de loi (article 433quater/8, alinéa 3, en projet, du Code pénal).

Art. 29 (ancien art. 46)

12. On remplacera les mots "*l'article 4.258 du même Code*" / "*artikel 4.258 van hetzelfde Wetboek*" par les mots "*l'article 4.258, alinéa 2, du même Code*" / "*artikel 4.258, tweede lid, van hetzelfde Wetboek*".
(Indique de manière plus précise la place de la modification à opérer.)

Art. 39 (ancien art. 53)

13. On insérera un 1°/1 rédigé comme suit:

"1°/1 dans l'alinéa 4 ancien, devenant l'alinéa 5, les mots "l'alinéa 3" sont remplacés par les mots "l'alinéa 4";"

/

"1°/1 in het vroegere vierde lid, dat het vijfde lid wordt, worden de woorden "het derde lid" vervangen door de woorden "het vierde lid";"

(Modification de la référence croisée à la suite de l'insertion d'un alinéa entre le premier et le deuxième alinéa de l'article 55 de la loi du 7 mai 1999 'sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs'.)

14. On complètera le 2° par les mots “et les mots “l’alinéa 4” sont remplacés par les mots “l’alinéa 5” / “en worden de woorden “het vierde lid” vervangen door de woorden “het vijfde lid””.
(Même observation.)

Art. 40 (ancien art. 55)

15. Dans le texte néerlandais de l’article 62, alinéa 3, en projet, de la loi précitée du 7 mai 1999, on remplacera les mots “*vanaf de laatste spelactiviteit van de betrokkene*” par les mots “*vanaf de laatste deelneming aan een kansspel door de betrokkene*”.
(Uniformité terminologique: la terminologie de la disposition en projet est alignée sur celle de l’actuel alinéa 3 – qui devient l’alinéa 5 – de l’article 62 de la loi précitée du 7 mai 1999.)

Art. 47 (ancien art. 67)

16. Dans le texte néerlandais de l’article 40, § 2, alinéa 2, en projet, de la loi du 17 mai 2006 “relative au statut juridique externe des personnes condamnées à une peine privative de liberté et aux droits reconnus à la victime dans le cadre des modalités d’exécution de la peine”, on remplacera les mots “*het openbaar ministerie voorafgaandelijk moet inlichten voor*” par les mots “*het openbaar ministerie hierover moet inlichten voor*”.
(Le mot “voorafgaandelijk” est superflu étant donné que la disposition en projet impose déjà au condamné d’informer le ministère public avant de quitter le territoire. De plus, aucun mot, dans le texte français, ne correspond au mot “voorafgaandelijk”).

Art. 64 (ancien art. 87)

17. Dans le texte néerlandais de l’article 64, § 1er, alinéa 1er, du projet de loi, on remplacera les premier et deuxième tirets par ce qui suit:

– *de veroordeelde beschikt over onderdak*;
– *de veroordeelde beschikt over voldoende middelen van bestaan*.”.

(Mise en concordance avec le texte français: “le condamné dispose d’ (de) ...”).

CORRECTIONS RELATIVES AUX PHRASES LIMINAIRES DES ARTICLES

- Art. 39: “À l’article 55 de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, modifié par l’arrêté royal du 4 avril 2003 et par la loi du 10 janvier 2010, les” / “In artikel 55 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 4 april 2003 en bij de wet van 10 januari 2010, worden”.
- Art. 40: “À l’article 62 de la même loi, modifié par la loi du 10 janvier 2010 et par l’article 31 de la loi du 7 mai 2019, annulé lui-même sous certaines conditions par l’arrêt n° 177/2021 de la Cour constitutionnelle, les” / “In artikel 62 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 10 januari 2010 en bij artikel 31 van de wet van 7 mei 2019, zelf vernietigd onder bepaalde voorwaarden bij het arrest nr. 177/2021 van het Grondwettelijk Hof, worden”.

- Art. 48: “Dans l’article 43, § 3, de la même loi, remplacé par la loi du 5 février 2016, les mots” / “In artikel 43, § 3, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 5 februari 2016, wordt”.
- Art. 49: “À l’article 60 de la même loi, modifié par les lois des 27 décembre 2006, 15 mars 2012 et 5 février 2016, les” / “In artikel 60 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 27 december 2006, 15 maart 2012 en 5 februari 2016, worden”.
- Art. 53: “Dans l’article 95/18, § 2, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 26 avril 2007 et modifié par la loi du 5 mai 2019, les” / “In artikel 95/18, § 2, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007 en vervangen bij de wet van 5 mei 2019, worden”.
- Art. 54: “Dans l’article 157, § 1er, alinéa 1er, de la loi-programme (I)” / “In artikel 157, § 1, eerste lid, van de programmawet (I)”.
- Art. 55: “Dans l’article 157/1, § 1er, alinéa 1er, de la même loi” / “In artikel 157/1, § 1, eerste lid, van dezelfde wet”.
- Art. 67: “Dans l’article 2, alinéa 3, de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, remplacé par la loi du 21 décembre 2009 et modifié en dernier lieu par l’article 121 la loi du 5 février 2016, annulé lui-même par l’arrêt n° 148/2017 de la Cour constitutionnelle, le” / “In artikel 2, derde lid, van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, vervangen bij de wet van 21 december 2009 en laatstelijk gewijzigd bij artikel 121 van de wet van 5 februari 2016, zelf vernietigd bij arrest nr. 148/2017 van het Grondwettelijk Hof, wordt”.

N.B.: Quelques corrections moins importantes ont été communiquées sur un exemplaire du texte au secrétariat de la commission.

BIJLAGE: Wetgevingstechnische nota

Betreft: Wetgevingstechnische nota betreffende de in eerste lezing aangenomen artikelen van het wetsontwerp om justitie menselijker, sneller en straffer te maken II (DOC 55 2774/005)

ALGEMENE OPMERKINGEN

1. Meerdere artikelen van het wetsontwerp beogen in een oorspronkelijke tekst bepalingen te wijzigen zoals die erin zullen worden ingevoegd door een wijzigingswet die nog niet in werking is getreden. Die werkwijze is wetgevingstechnisch niet correct. De Raad van State preciseert in dat verband het volgende : “Zolang een bepaling tot wijziging van een oorspronkelijke tekst niet in werking is getreden, heeft ze nog geen gevolgen gehad: betreft ze een vervanging, toevoeging of invoeging in de oorspronkelijke tekst, dan is de inhoud van de wijzigingsbepaling nog niet in de oorspronkelijke tekst opgenomen”¹. Zolang de wijzigingswet niet in werking is getreden, strekt het tot aanbeveling de beoogde wijziging door te voeren in de wijzigingswet. Deze opmerking slaat op:
 - artikel 13 (nieuw) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 1.7 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 ‘houdende boek 1 “Algemene bepalingen” van het Burgerlijk Wetboek’. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden;
 - artikel 32 (nieuw) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 5.211 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 ‘houdende boek 5 “Verbintenissen” van het Burgerlijk Wetboek’. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden;
 - artikel 33 (nieuw) van het wetsontwerp, dat de wijziging beoogt van de Franse tekst van artikel 5.245 van het Burgerlijk Wetboek, zoals het zal worden ingevoegd bij de wet van 28 april 2022 ‘houdende boek 5 “Verbintenissen” van het Burgerlijk Wetboek’. Die wet werd bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 1 juli 2022 en zal pas op 1 januari 2023 in werking treden.
2. Meerdere artikelen van het wetsontwerp beogen het begrip "rijksregisternummer" / "numéro de registre national" te vervangen door het begrip "identificatienummer van het Rijksregister" / "numéro d'identification du Registre national". Los van de vraag of die wijziging alleen voor het nieuwe Burgerlijk Wetboek moet gelden (zie bijvoorbeeld ook het ontworpen artikel 258/1, § 6, 1°, d), van het Wetboek van strafvordering [artikel 2 van het wetsontwerp], alsook artikel 139, § 1, van de hypotheekwet en artikel 30 van boek III, titel XVII, van het oud Burgerlijk Wetboek), dient de commissie te beoordelen of diezelfde wijziging niet ook moet worden aangebracht in artikel 4.49, § 4, tweede lid, b), van het Burgerlijk Wetboek, waarin het begrip “rijksregisternummer” ook voorkomt.

¹ Raad van State, *Beginnelsen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, blz. 84, nr. 129.

3. Door de vervanging van artikel 4.59 van het Burgerlijk Wetboek (artikel 20 van het wetsontwerp) zal de akte of het attest van erfopvolging niet langer hoofdzakelijk bestemd zijn voor de vrijgave van de tegoeden van de erflater, maar zal deze akte of dit attest kunnen dienen als bewijs van erfrechtelijke hoedanigheid in elke situatie waarin een erfgerechtigde zijn hoedanigheid moet kunnen bewijzen. Hierdoor zal een akte van erfopvolging voortaan ook kunnen dienen voor de onroerende publiciteit van de verkrijging van zakelijke rechten ter zake des doods.

Het wetsontwerp vervangt in een aantal wettelijke bepalingen het cijfer “4.59” [of “1240bis”] door de woorden “4.59, § 4, derde lid,” om te preciseren dat de verplichtingen die in deze bepalingen vermeld worden enkel gelden wanneer de akte of het attest van erfopvolging opgemaakt wordt met het oog op de vrijgave van de tegoeden van de erflater.²

In de hieronder opgesomde wettelijke bepalingen, die op grond van het wetsontwerp gewijzigd worden, heeft de verwijzing naar “artikel 4.59” [“artikel 1240bis”] echter niet zozeer betrekking op de verplichtingen van de persoon of dienst die bevoegd is om een dergelijke akte of attest op te maken, maar wel op de wijze waarop de tegoeden van de erflater bevrijdend kunnen worden vrijgegeven:

- artikel 46, § 1, eerste en tweede lid, van het Wetboek van de minnelijke en gedwongen invordering van fiscale en niet-fiscale schuldvorderingen (artikel 37, 3°, van het wetsontwerp);
- artikel 160, §§ 1 en 2, van de programmawet (I) van 29 maart 2012 (artikel 57, 3°, van het wetsontwerp);
- artikel 41*sexies*, § 7, eerste en tweede lid, van de wet van 27 juni 1969 ‘tot herziening van de besluitwet van 28 december 1944 betreffende de maatschappelijke zekerheid der arbeiders’ (artikel 60, 6°, *partim*³, van het wetsontwerp);
- artikel 23*quater*, § 4, eerste en tweede lid, van het koninklijk besluit nr. 38 van 27 juli 1967 ‘houdende inrichting van het sociaal statuut der zelfstandigen’ (artikel 61, 7°, *partim*⁴, van het wetsontwerp).

Aangezien de wijze waarop de tegoeden van de erflater bevrijdend vrijgegeven kunnen worden voortaan geregeld wordt door artikel 4.59, § 6, derde lid, van het Burgerlijk Wetboek, verdient het aanbeveling om in de hierboven vermelde artikelen de woorden “artikel 4.59” [“artikel 1240bis”] te vervangen door de woorden “artikel 4.59, § 4, derde lid, en § 6, derde lid,”.

² DOC 55-2774/001, p. 47-48, p. 69-70, p. 75.

³ “partim”: de opmerking heeft enkel betrekking op de geïdentificeerde onderdelen van de bepaling die gewijzigd wordt bij artikel 60, 6°, van het wetsontwerp.

⁴ “partim”: de opmerking heeft enkel betrekking op de geïdentificeerde onderdelen van de bepaling die gewijzigd wordt bij artikel 61, 7°, van het wetsontwerp.

BIJZONDERE OPMERKINGEN BIJ DE ARTIKELN**Art. 2 (vroeger art. 18)**

4. Het ontworpen artikel 258/1, § 1, van het Wetboek van strafvordering stelt de voorzitter van het hof van assisen in de mogelijkheid te beslissen dat de terechtzitting het voorwerp zal uitmaken van een geluidsopname of van een audiovisuele opname, met name vanwege het groot aantal slachtoffers met de buitenlandse nationaliteit. Het komt de commissie toe te beoordelen of het nagestreefde doel niet beter kan worden bereikt door de woonplaats van de slachtoffers als criterium te hanteren, ongeacht hun nationaliteit.
5. De vraag rijst of de in het ontworpen artikel 258/1, § 3, van het Wetboek van strafvordering bedoelde strafbaarstelling niet beter opgenomen wordt in het Strafwetboek. Bovendien bepaalt artikel 100 van het Strafwetboek dat wanneer misdrijven strafbaar gesteld worden bij andere wetten dan het Strafwetboek, de bepalingen van boek I van het Strafwetboek van toepassing zijn op deze misdrijven met uitzondering van de bepalingen van hoofdstuk VII, dat betrekking heeft op de deelneming, en met uitzondering van artikel 85, dat betrekking heeft op de verzachtende omstandigheden. Het staat aan de commissie om te beoordelen of de ontworpen bepaling in haar huidige redactie behouden kan blijven.
6. In het ontworpen artikel 258/1, § 6, 3°, van het Wetboek van strafvordering, vervange men de woorden "*de afbeelding en de stem van de personen*" / "*l'image et la voix des personnes*" door de woorden "*de stem en, in voorkomend geval, de afbeelding van de personen*" / "*la voix et, le cas échéant, l'image des personnes*".
(Het ontworpen artikel 258/1, § 1, van het Wetboek van strafvordering bepaalt dat een geluidsopname of een audiovisuele opname mogelijk is. De beelden van wie aan de terechtzitting deelneemt, zullen niet systematisch worden verwerkt. Dat zal alleen gebeuren in het geval van een audiovisuele opname.)

Art. 49 (vroeger art. 69)

7. Het ontworpen artikel 60, vijfde lid, van de wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten', zoals vervangen bij amendement nr. 25, bepaalt geen uiterste datum van uitvoerbaarheid voor het vonnis van de strafuitvoeringsrechter wanneer dit vonnis uitgesproken wordt na de termijn van twintig dagen nadat de veroordeelde voldoet aan de tijdsvoorwaarden voor de voorlopige invrijheidstelling. De vraag rijst dan ook of in dat geval niet bepaald moet worden dat het vonnis uitvoerbaar is ten laatste twintig dagen nadat het in kracht van gewijsde is gegaan.
(Cf. het vierde lid van artikel 60 en de oorspronkelijke tekst van artikel 49 [vroeger art. 69] van het wetsontwerp, zoals deze ingediend werd in de Kamer, die voorzien in een dergelijke uiterste datum van uitvoerbaarheid.)

Art. 67 (nieuw)

8. In het ontworpen artikel 2, derde lid, 5°, van de wet van 4 oktober 1867 'op de verzachtende omstandigheden' vervange men de woorden "*in de artikelen 417/15, 417/16, 417/18 en 417/37*" / "*aux articles 417/15, 417/16, 417/18 et 417/37*" door de woorden "*in de artikelen 417/15, vijfde streepje, 417/16, vijfde streepje, 417/18, tweede lid, vijfde streepje, en 417/37*" / "*aux articles 417/15, cinquième tiret, 417/16, cinquième tiret, 417/18, alinéa 2, cinquième tiret, et 417/37*".

(Blijkens de verantwoording bij amendement nr. 19⁵⁵ is het niet de bedoeling om alle (niet-consensuele) seksuele handelingen opgesomd in de artikelen 417/15, 417/16 en 417/18 van het Strafwetboek te correctionaliseren, maar enkel de volgende misdaden die bestraft worden met opsluiting van twintig tot dertig jaar:

- verkrachting gepleegd ten nadele van een persoon die in een kwetsbare toestand verkeert (artikel 417/15, vijfde streepje, van het Strafwetboek);
- verkrachting gepleegd ten nadele van een minderjarige die geen volle zestien jaar oud is (artikel 417/16, vijfde streepje, van het Strafwetboek);
- verkrachting met incest als verzwarende factor (artikel 417/18, tweede lid, vijfde streepje, van het Strafwetboek.)

LOUTER VORMELIJKE VERBETERINGEN EN TAALKUNDIGE CORRECTIES

Art. 2 (vroeger art. 18)

9. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 258/1, § 2, van het Wetboek van strafvordering, vervange men de woorden "*interrompre l'émission à tout moment*" door de woorden "*interrompre la diffusion à tout moment*".
(In de andere bepalingen van het ontworpen artikel 258/1 van het Wetboek van strafvordering stemt "*uitzending*" in het Nederlands overeen met "*diffusion*" in het Frans.)
10. In de Franse tekst van het ontworpen artikel 258/1, § 3, van het Wetboek van strafvordering vervange men *in fine* de woorden "*ou avec l'une de ces pénalités seules*" door de woorden "*ou d'une de ces peines seulement*".
(Meer gebruikelijke formulering.)

Art. 4 (nieuw)

11. Men vervange in het ontworpen artikel 417/42, derde lid, van het Strafwetboek de woorden "*op de tegenwaarde van deze roerende of onroerende goederen die werden vervoerd*" / "*à la contrevaleur de ces meubles ou immeubles aliénés*" door de woorden "*op de tegenwaarde van de in het eerste of het tweede lid bedoelde roerende of onroerende goederen die werden vervoerd*" / "*à la contrevaleur des meubles ou immeubles visés aux alinéas 1er ou 2 et qui ont été aliénés*".
(De in het ontworpen artikel 417/42, derde lid, van het Strafwetboek gehanteerde woorden "*van deze roerende of onroerende goederen*" / "*de ces meubles ou immeubles*" verwijzen naar het voorgaande tweede lid. Welnu, artikel 417/42, tweede lid, van het Strafwetboek regelt de verbeurdverklaring van de onroerende goederen die gediend hebben of bestemd waren tot het plegen van het misdrijf van seksuele uitbuiting van minderjarigen. De verbeurdverklaring van de andere goederen wordt geregeld in het eerste lid. Omwille van de nauwkeurigheid vervange men derhalve de woorden "*deze roerende of onroerende goederen*" / "*ces meubles ou immeubles*" door de woorden "*de in het eerste of het tweede lid bedoelde roerende of onroerende goederen*" / "*les meubles ou immeubles visés aux alinéas 1er ou 2*".)
Indien de commissie gevolg geeft aan deze opmerking, brenge men dezelfde wijziging aan in artikel 7 van het wetsontwerp (het ontworpen artikel 433quater/8, derde lid, van het Strafwetboek).

Art. 29 (vroeger art. 46)

⁵⁵ DOC 55 2774/002, p. 26-27.

12. Men vervange de woorden "*artikel 4.258 van hetzelfde Wetboek*" / "*l'article 4.258 du même Code*" door de woorden "*artikel 4.258, tweede lid, van hetzelfde Wetboek*" / "*l'article 4.258, alinéa 2, du même Code*".
(Geeft nauwkeuriger aan waar de wijziging dient te worden aangebracht.)

Art. 39 (vroeger art. 53)

13. Men voege een bepaling onder 1°/1 in, luidend als volgt:

"1°/1 in het vroegere vierde lid, dat het vijfde lid wordt, worden de woorden "het derde lid" vervangen door de woorden "het vierde lid";"

/

"1°/1 dans l'alinéa 4 ancien, devenant l'alinéa 5, les mots "l'alinéa 3" sont remplacés par les mots "l'alinéa 4";"

(Aanpassing van de kruisverwijzing ten gevolge van de invoeging van een lid tussen het eerste en het tweede lid van artikel 55 van de wet van 7 mei 1999 'op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers'.)

14. Men vulle de bepaling onder 2° aan met de woorden "*en worden de woorden "het vierde lid" vervangen door de woorden "het vijfde lid"*" / "*et les mots "l'alinéa 4" sont remplacés par les mots "l'alinéa 5"*".
(Zelfde opmerking.)

Art. 40 (vroeger art. 55)

15. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 62, derde lid, van de voormelde wet van 7 mei 1999 vervange men de woorden "*vanaf de laatste spelactiviteit van de betrokkene*" door de woorden "*vanaf de laatste deelneming aan een kansspel door de betrokkene*".
(Terminologische eenvormigheid: de terminologie van de ontworpen bepaling wordt afgestemd op deze van het huidige derde lid, dat het vijfde lid wordt, van artikel 62 van de voormelde wet van 7 mei 1999.)

Art. 47 (vroeger art. 67)

16. In de Nederlandse tekst van het ontworpen artikel 40, § 2, tweede lid, van de wet van 17 mei 2006 'betreffende de externe rechtspositie van de veroordeelden tot een vrijheidsstraf en de aan het slachtoffer toegekende rechten in het raam van de strafuitvoeringsmodaliteiten' vervange men de woorden "*het openbaar ministerie voorafgaandelijk moet inlichten voor*" door de woorden "*het openbaar ministerie hierover moet inlichten voor*".
(Het woord "voorafgaandelijk" is overbodig aangezien de ontworpen bepaling reeds oplegt dat de veroordeelde het openbaar ministerie inlicht voor hij het grondgebied verlaat. Bovendien staat tegenover het woord "voorafgaandelijk" geen overeenstemmend woord in de Franse tekst.)

Art. 64 (vroeger art. 87)

17. In de Nederlandse tekst van artikel 64, § 1, eerste lid, van het wetsontwerp vervange men het eerste en het tweede streepje als volgt:

- de veroordeelde beschikt over onderdak;
- de veroordeelde beschikt over voldoende middelen van bestaan.”.

(Overeenstemming met de Franse tekst: “le condamné dispose d’ (de) ...”.)

VERBETERINGEN BETREFFENDE DE INLEIDENDE ZINNEN VAN DE ARTIKELEN

- Art. 39: “In artikel 55 van de wet van 7 mei 1999 op de kansspelen, de weddenschappen, de kansspelinrichtingen en de bescherming van de spelers, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 4 april 2003 en bij de wet van 10 januari 2010, worden” / “À l’article 55 de la loi du 7 mai 1999 sur les jeux de hasard, les paris, les établissements de jeux de hasard et la protection des joueurs, modifié par l’arrêté royal du 4 avril 2003 et par la loi du 10 janvier 2010, les”.
- Art. 40: “In artikel 62 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wet van 10 januari 2010 en bij artikel 31 van de wet van 7 mei 2019, zelf vernietigd onder bepaalde voorwaarden bij het arrest nr. 177/2021 van het Grondwettelijk Hof, worden” / “À l’article 62 de la même loi, modifié par la loi du 10 janvier 2010 et par l’article 31 de la loi du 7 mai 2019, annulé lui-même sous certaines conditions par l’arrêt n° 177/2021 de la Cour constitutionnelle, les”.
- Art. 48: “In artikel 43, § 3, van dezelfde wet, vervangen bij de wet van 5 februari 2016, wordt” / “Dans l’article 43, § 3, de la même loi, remplacé par la loi du 5 février 2016, les mots”.
- Art. 49: “In artikel 60 van dezelfde wet, gewijzigd bij de wetten van 27 december 2006, 15 maart 2012 en 5 februari 2016, worden” / “À l’article 60 de la même loi, modifié par les lois des 27 décembre 2006, 15 mars 2012 et 5 février 2016, les”.
- Art. 53: “In artikel 95/18, § 2, eerste lid, van dezelfde wet, ingevoegd bij de wet van 26 april 2007 en vervangen bij de wet van 5 mei 2019, worden” / “Dans l’article 95/18, § 2, alinéa 1er, de la même loi, inséré par la loi du 26 avril 2007 et modifié par la loi du 5 mai 2019, les”.
- Art. 54: “In artikel 157, § 1, eerste lid, van de programmawet (I)” / “Dans l’article 157, § 1er, alinéa 1er, de la loi-programme (I)”.
- Art. 55: “In artikel 157/1, § 1, eerste lid, van dezelfde wet” / “Dans l’article 157/1, § 1er, alinéa 1er, de la même loi”.
- Art. 67: “In artikel 2, derde lid, van de wet van 4 oktober 1867 op de verzachtende omstandigheden, vervangen bij de wet van 21 december 2009 en laatstelijk gewijzigd bij artikel 121 van de wet van 5 februari 2016, zelf vernietigd bij arrest nr. 148/2017 van het Grondwettelijk Hof, wordt” / “Dans l’article 2, alinéa 3, de la loi du 4 octobre 1867 sur les circonstances atténuantes, remplacé par la loi du 21 décembre 2009 et modifié en dernier lieu par l’article 121 la loi du 5 février 2016, annulé lui-même par l’arrêt n° 148/2017 de la Cour constitutionnelle, le”.

N.B.: *Enkele minder belangrijke verbeteringen werden op een exemplaar van de tekst aan het commissiesecretariaat bezorgd.*